«Globalització, canvi climàtic, conreus, la Devesa i... la 'Xylella fastidiosa'»

?«Seria brutal no actuar amb contundència. Si entra a la península, no vull ni pensar com la podríem aturar. Això pot ser un campi qui pugui» ?«No estic alarmat, però sí 'seriosament vigilant'»

Els arbres històrics de la Devesa, exemplars a preservar.

Medi Ambient. L'enginyer de monts que ha cuidat durant molts anys els plàtans de la Devesa i ha estudiat les plagues que poden afectar els seus exemplars alerta d'un nou perill que ja ha arribat a Itàlia i a França i que a l'Estat espanyol ja s'ha detectat a les Illes Balears. Es tracta d'un bacteri que afecta molts tipus d'arbres i espècies vegetals diferents i ja hi ha qui l'ha batejat com l'«Ebola de les oliveres».

uan l'any 1975 vàrem fer l'Estudi-dossier sobre la Devesa de Girona, vàrem detectar força problemes i una malaltia coneguda. Durant els darrers anys han anat apareixent tot un seguit de plagues i malalties, totes sense excepció desconegudes a la península ibèrica i rodalies. És a dir, han anat apareixent «sobre la marxa». Eren unes desconegudes. Només les coneixíem en els llibres.

Passo moltes hores davant de l'ordinador cercant notícies noves que puguin ser d'interès per als plàtans del nostre parc. Fa poques setmanes, llegint un article sobre unes malalties dels plàtans de la ciutat de Essen, a Alemanya, l'autor manifestava que no trobava explicació a una nova malaltia que havia aparegut a la seva ciutat. Era la Massaria platani, també coneguda a Girona, i explicava que havien destinat mes d'un milió d'euros a combatre aquesta malaltia. Però el comentari final deia que no s'explicava l'aparició de tantes malalties noves i ho atribuïa al canvi climàtic. Però penso que el transport i l'adquisició de plantes foranes infectades hi té moltíssim a veure.

Un altre article que vaig llegir de la Societat Britànica de Patologia Vegetal deia que un equip en un vaixell d'investigació britànic havia extret una mostra d'aire presa enmig de l'Atlàntic... Havien trobat, en la mostra obtinguda, espores del fong Massaria platani; és a dir, el vent les transporta a milers de quilòmetres dels llocs del seu origen, se suposa en un indret del continent. Sense comentaris...

Fa ja alguns anys, estudiant les malalties del plàtan, vaig trobar un bacteri anomenat Xylella fastidiosa. Com és normal, el seu nom em va fer sentir curiositat i vaig llegir tot el que vaig trobar. Vaig pensar que era un tema seriós donat que afecta un gran nombre d'espècies vegetals, entre elles els plàtans, els nostres plàtans. És un «foc bacterià», recordeu els dels cítrics...

Doncs bé, fa algun temps vaig assabentar-me que al 2013, a la meitat sud d'Itàlia, aquest bacteri estava atacant i fent molt de mal a les oliveres, baladres i altres especies vegetals. Era un petit focus que s'ha anat ampliant. Ha arribat a Còrsega i a Niça. Les últimes notícies són que ja la tenim a les illes de Mallorca i Eivissa. Hi ha un

insecte que fa de vector, amb les seves «xuclades» de saba, i va transmetent la malaltia d'un arbre a un altre. Per aquí és un punt feble per on potser podrem lluitar. Aquests insectes poden ser d'espècies diferents d'un país a un altre i també en funció de la espècie vegetal afectada. Bé, hi ha tot un seguit d'investigadors arreu d'Europa estudiant el tema, que és molt seriós. Els símptomes són un engroguiment i secat de les fulles i seguidament també de les branques, i que va augmentant paulatinament fins esgotar l'arbre.

Aquesta malaltia, segons el professor Synclair de la Universitat de Cornell (Nova York), era coneguda ja a Califòrnia l'any 1800, però no va ser fins al 1970 que va començar a tenir una major incidència.

Bé, en les darreres setmanes quasi tots els diaris d'àmbit de l'Estat Espanyol han recollit la notícia, així com TV3 i també el Diari de Girona. La Generalitat ha creat una Taula específica per estudiar i seguir el problema. Bé. Hi ha qui l'anomena «l'Ebola de les oliveres...». No solament afecta les oliveres i baladres, sinó un ampli ventall d'altres espècies. Diuen que més de 250 de diferents, entre elles: plàtans (els nostres), oliveres, pruners, vinyes, roures, cítrics, oms, aurons, liquidàmbars, cirerers, ametllers...

En moltes espècies actua com a hoste i no li fa danys aparents. Per exemple, afecta una varietat d'oliveres i d'altres no. D'aquest bacteri es coneixen quatre subespècies. I aquí hi ha un dels problemes afegits: a Itàlia és una subespècie i a Còrsega i a la zona de Niça n'és una altra. I, per afegir, tenim que a Balears és una altra subespècie... Què vol dir tot això? Un embolic més i dificultats per lluitar contra ella.

Hem de dir que avui per avui no hi ha remei conegut llevat de tallar i cremar en un radi d'uns cent metres de la planta afectada, però no és un remei. Només és una mesura per evitar la seva propagació.

Internet en va ple, de notícies sobre aquesta nova malaltia. No ens hem d'alarmar, però sí ser previsors i estar a l'aguait. Si cadascú fa la seva feina, tenim possibilitats de guanyar una vegada més. Jo no estic alarmat, però sí «seriosament vigilant». Cal estar cada dia al corrent dels nous esdeveniments sobre la malaltia i vigilar, vigilar molt, i estar preparats, cercar i parlar amb especialistes –que ja n'hi ha– i, tots, fer pinya.

A les Balears han de ser valents i prudents i actuar amb visió de futur, l'han d'eliminar. Si no, el poc que podran salvar acabarà també malament. Seria brutal no actuar amb contundència. Si entra a la península, no vull ni pensar com la podríem aturar. Això pot ser un campi qui pugui. Sort que hi ha els controls del Servei de Protecció dels Vegetals que tant a Catalunya com a la resta de l'Estat fan el que poden i s'ocupen del tema. Europa ha constituït un grup de treball específic.

Estic al corrent de la malaltia perquè penso i estudio les amenaces reals o no que poden tenir els nostres plàtans. Confio que el temps ens digui que no. Però afecta un gran nombre d'espècies vegetals. Hem de ser molt prudents amb el tema i seguir amb els ulls ben oberts.

Font del document:
http://www.diaridegirona.cat/girona/2017/03/26/globalitzacio-canvi-climatic-conreus-devesa/836721.html?utm_source=rss